

การกระทำผิดซ้ำ: ศึกษาเฉพาะการกระทำความผิดต่อชีวิตและร่างกายของเด็ก
และเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตภาคตะวันออก
**Recidivism: The Study of Physical and Life Offences for Juvenile Offenders in
Youth Detention Center in the Eastern Region**

ปกรณ์ มณีปกรณ์ (Pakorn Maneepakorn)

รองศาสตราจารย์พิเศษ พลตำรวจตรี ดร., ผู้บังคับการประจำตำรวจสันติบาล กองบัญชาการตำรวจสันติบาล

Pol.Maj.Gen., Dr., Command Attached to Special Branch

E-mail: maneepakorn2508@hotmail.com

Received: 12 February 2024

Revised: 5 August 2024

Accepted: 4 December 2024

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การกระทำผิดซ้ำ : ศึกษาเฉพาะการกระทำความผิดต่อชีวิตและร่างกายของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตภาคตะวันออก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดีชีวิตและร่างกาย และศึกษาเพื่อวางมาตรการในการแก้ไขการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดีชีวิตและร่างกายโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลและการวิจัยเชิงปริมาณใช้การสำรวจโดยแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลพบว่า

1. สาเหตุการกระทำผิดซ้ำจากตัวเด็กเอง พบว่าเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่กระทำผิด เพราะมีนิสัยคือร้อน โต้เถียง ไม่เชื่อฟัง เกียจคร้านการทำงานและไม่ชอบการศึกษาเล่าเรียน ไม่มีอาชีพ นิสัยและความประพฤติ ส่วนใหญ่ อารมณ์ร้อน โมโหง่าย มักจะจับกลุ่มกับเพื่อนที่เกเร ครอบครัวยุติธรรมผู้ปกครองไม่สามารถตั้งเตือนอบรมสั่งสอนได้เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ที่นำมาศึกษาวิจัยสามารถ วิเคราะห์การกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ดังนี้ 1) เด็กและเยาวชนมีปัญหาส่วนตัวไม่ได้แก้ไข และยังไม่แก้ไขได้ 2) เด็กและเยาวชนไม่ได้ศึกษาเล่าเรียนต่อ ไม่มีงานทำมีปัญหาครอบครัว แยกแยก ครอบครัวไม่อบอุ่น 3) เด็กและเยาวชนไม่อยู่ในโอวาทของบิดามารดา ผู้ปกครอง และหลบหนีออกจากบ้าน 4) เด็กและเยาวชนไม่สำนึกผิดไม่ต้องการเข้าร่วมกลุ่มครอบครัวและชุมชน 5) เด็กและเยาวชนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมบำบัดฟื้นฟู และไม่ได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลือ ไม่สามารถหางานทำได้ เพราะนายจ้างไม่ให้โอกาส

ปรกรณ์ มณีปรกรณ์

2. สาเหตุการกระทำผิดซ้ำจากปัจจัยภายในครอบครัว พบว่า สาเหตุเกิดจากสภาพ ปัญหาในครอบครัวของเด็กและเยาวชน อาทิเช่น บิดามารดาไม่ได้อยู่ร่วมกัน บิดามารดาหรือญาติมีรายได้ต่ำ ฐานะยากจน บิดามารดาเลิกร้างหรือหย่าร้างกัน ต่างมีคู่อกรงใหม่ และไปอยู่กินที่ต่างจังหวัด ไม่เอาใจใส่ดูแล ปล่อยให้อยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของบิดามารดาเลี้ยง หรือมารดาบิดาเลี้ยงหรือญาติ เกิดความสัมพันธ์ของครอบครัวไม่ปกติสุข บิดาหรือมารดาหรือญาติ ขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ไม่มีเวลาให้ซึ่งกันและกัน บิดาบางคน ชอบเที่ยว สูบบุหรี่ เล่นการพนันไม่เป็นแบบอย่างที่ดีให้เหมาะสมเป็นที่นับถือตามบทบาทหน้าที่ที่ของครอบครัว ไม่ว่าจะกล่าวตักเตือน ปล่อยให้ประพฤติดนอย่างอิสระตามใจตัวเองบิดาหรือมารดาหรือญาติขาดการ การอบรมเลี้ยงดู รูปแบบการเลี้ยงดู ปล่อยให้ปลละละเลย ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนการทำหน้าที่ในการ อบรมเลี้ยงดูของครอบครัวอย่างบกพร่องเนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีรายได้ต่ำ ต้องประกอบอาชีพทั้งสองคนจึงทำ ให้ครอบครัวไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ (ณภัตสร บุญเพ็ง, 2562)

3. สาเหตุจากปัจจัยภายนอกครอบครัว พบว่าจากสภาพแวดล้อมของเด็กและเยาวชน ที่กระทำผิดซ้ำ พบว่า การคบเพื่อนที่ไม่ดีและมีนิสัยเกเร เพื่อนส่วนใหญ่บางคนมีความประพฤติ เสียหาย เช่น เสพกระท่อม กัญชา ยาบ้า และเฮโรอีน กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลที่สนับสนุนให้กระทำความผิด เช่น จับกลุ่มเที่ยวเตร่ยามค่ำคินก่อเรื่องทะเลาะวิวาท กระทำ ผิดทางเพศ เสพสารเสพติด ลักขโมย และแข่งรถจักรยานยนต์ และตั้งกลุ่มกระทำความผิด

คำสำคัญ: การกระทำผิดซ้ำ, เยาวชนในสถานพินิจ, ภาคตะวันออก

Abstract

The research project of recidivism has an objective to study the physical and life offences for juvenile offenders and to study some measures and forms of recidivism for juvenile offenders in the physical and life offences. The research uses mixed methodology between qualitative by in-depth interview and qualitative by designing questionnaire for collecting data. There are three following causes for juvenile recidivism.

1.The cause of juvenile recidivism takes place when youth people have naughty, arrogant, disobedient, lazy behaviors. Most of them are uneducated, unemployment and have close relationship with rowdy friends. Their parents are not able to give any guidance to them. There are several causes of recidivism from juvenile offenders as follows. 1) youth people have some personal problems and are not able to solve; 2) youth people have no chance to continue their study in a higher level with fragile family conditions; 3) youth people are disobedient to their parents instruction and evacuates from their home; 4) youth people do not confess for their guilty and do not include themselves in the family and community;

and 5) there are not much chance for juvenile offenders in rehabilitating treatment because most employers do not recruit the former offenders.

2. The internal factor within the family is another cause of juvenile offenders recidivism. Most families are separated, low-income and the youth people are living with stepparents or their relatives. Most parents are not acted as good role models, for example, gambling, cigarette addiction. Therefore, the youth people have grown up with the lack of guidance with low life quality.

3. The external factor relates to juvenile and youth people circumstances in recidivism. If youth people have naughty friends, for example, drug addiction, the abuse of drug and heroin. These groups of friend are involved in several criminal offences, for example, night loafers, wranglers, sexual offences, larceny, motorcycle racings, and group offenders.

Keywords: Recidivism, Youth Detention Center, Eastern Region

บทนำ

เด็กและเยาวชนนั้นถือเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญกับประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากเด็กและเยาวชนเหล่านี้เมื่อเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตข้างหน้า จะถือเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ เด็กและเยาวชนจึงควรที่จะได้รับการดูแลเอาใจใส่ให้มีความเจริญเติบโตในทุก ๆ ด้าน ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา รวมทั้งการได้รับการส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้สามารถที่จะปรับตัว และใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสมกับสภาพสังคมที่มีความเจริญเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ซึ่งจะส่งผลให้เกิดประโยชน์โดยรวมกับการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการเมือง ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านความมั่นคง ฯลฯ ในทางกลับกันแล้วนั้นหากเด็กและเยาวชนไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว ถูกปล่อยปละละเลย ขาดผู้ที่คอยชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมแล้ว การที่จะพัฒนาเด็กและเยาวชนซึ่งต่อไปจะต้องเป็นอนาคตของชาติอาจเกิดปัญหา และส่งผลกระทบต่อในหลายๆด้าน อาจทำให้เป็นอีกหนึ่งสาเหตุที่นำมาซึ่งปัญหาสังคมต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (ภรณ์นิการ์ มณฑิธร, 2559) การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนนั้นถือเป็นปัญหาที่มีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาสังคมที่อารยประเทศทั้งหลายต่างให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหานี้ แต่ในปัจจุบันนั้นพบว่า ปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนได้มีอัตราสูงขึ้นเป็นลำดับ และลักษณะความผิดนับวันจะทวีความร้ายแรงมากขึ้น เด็กและเยาวชนย่อมถือได้ว่าเป็นกลุ่มประชากรที่เปรียบเสมือนความคาดหวังของประเทศชาติในอนาคตประเทศที่เจริญแล้วจึงต่างต้องพัฒนาคุณภาพของเด็กและเยาวชนให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ สำหรับประเทศไทยก็ได้ตระหนักถึงปัญหาที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดมาก รัฐบาลองค์กรเอกชนตลอดจนประชาชนที่มี

ปกรณ์ มณีปกรณ์

ความรู้ที่รับผิดชอบต่อสังคมทั้งหลายต่างก็ตระหนักดีว่าควรจะได้ทำการศึกษาค้นคว้าและพิจารณาหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกันอย่างจริงจังก่อนที่จะปัญหาเหล่านี้จะลุกลามไปกว่าที่เป็นอยู่ (ศิริวรรณ กมลสุขสถิต, 2563) จากการกระทำความคิดของเด็กและเยาวชน ทำให้เด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ไม่ว่าจะในฐานะผู้กระทำผิด ผู้เสียหาย หรือในฐานะที่เป็นพยานย่อมมีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ทั้งในทางร่างกาย ทางจิตใจ และยังอาจก่อให้เกิดปัญหาสืบเนื่องต่อไปอีกมาก เช่น การทำให้เด็กนั้นขาดโอกาสทางการศึกษา ไม่ได้รับการยอมรับจากคนในสังคม หรือไม่สามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ (จารุณี แซ่ตั้ง, 2558) เห็นได้จากข้อมูลแสดงจำนวนเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดี โดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ของกลุ่มงานข้อมูลและสารสนเทศ สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีเด็กและเยาวชนที่ถูกจับกุมส่งสถานพินิจฯ ทั่วประเทศโดยจำแนกตามฐานความผิด พบว่า ในระหว่างปี 2562 - 2563 เด็กและเยาวชนกระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย มากที่สุด รองลงมาเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน และความผิดเกี่ยวกับเพศตามลำดับ และในปี 2562 มีจำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดจำนวนจำนวน 24,761 คดี แบ่งเป็นความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย จำนวน 2,892 คดี และความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน จำนวน 4,360 คดี ความผิดเกี่ยวกับเพศ มีจำนวนเด็กและเยาวชน จำนวน 1,275 คดี (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, สถิติคดีย้อนหลังระหว่างปี พ.ศ. 2562 - 2563)

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำความผิดนั้นทวีความรุนแรง และมีจำนวนเพิ่มมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะการกระทำดังกล่าวนี้จะเกิดจากการกระทำโดยประมาท ความลึกลับของความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรืออาจจะเกิดขึ้นจากเจตนาของตัวเด็กเอง ส่งผลให้รัฐบาลนั้นจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนมากขึ้น แม้ว่าจะมีการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว พร้อมทั้งการจัดตั้งสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และมีศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ที่ได้แยกการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายออกจากการกระทำความผิดของผู้ใหญ่ โดยถือว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดนั้น “ไม่ใช่อาชญากร” แต่เด็กและเยาวชนเหล่านั้นเป็นเพียงผู้ที่กระทำผิดกฎหมายของสังคม และเป็นผู้ที่ยังอ่อนต่อโลก ไม่สมควรที่จะได้รับการลงโทษ แต่ควรได้รับการช่วยเหลือเพื่อปรับปรุงตนเสียใหม่ ทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ ดังนั้น กฎหมายจึงได้กำหนดให้มีการสืบเสาะและพินิจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ภาวะแห่งจิต และสิ่งแวดล้อมของเด็กและเยาวชน ไปพร้อมกับการสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิด ซึ่งจะช่วยให้ศาลได้ทราบถึงสาเหตุแห่งการกระทำก่อนแล้วจึงใช้กระบวนการในการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู และพัฒนาพฤติกรรมเสีย เพื่อให้กลับตนเป็นคนดี และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยปกติสุข

จากปัญหาดังกล่าวมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาประเทศชาติและแก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดีชีวิตและร่างกาย เนื่องจากในคดีชีวิตและร่างกายนั้น เป็นคดีที่มีความรุนแรงมากและเป็นการกระทำที่เกินกว่าวัย

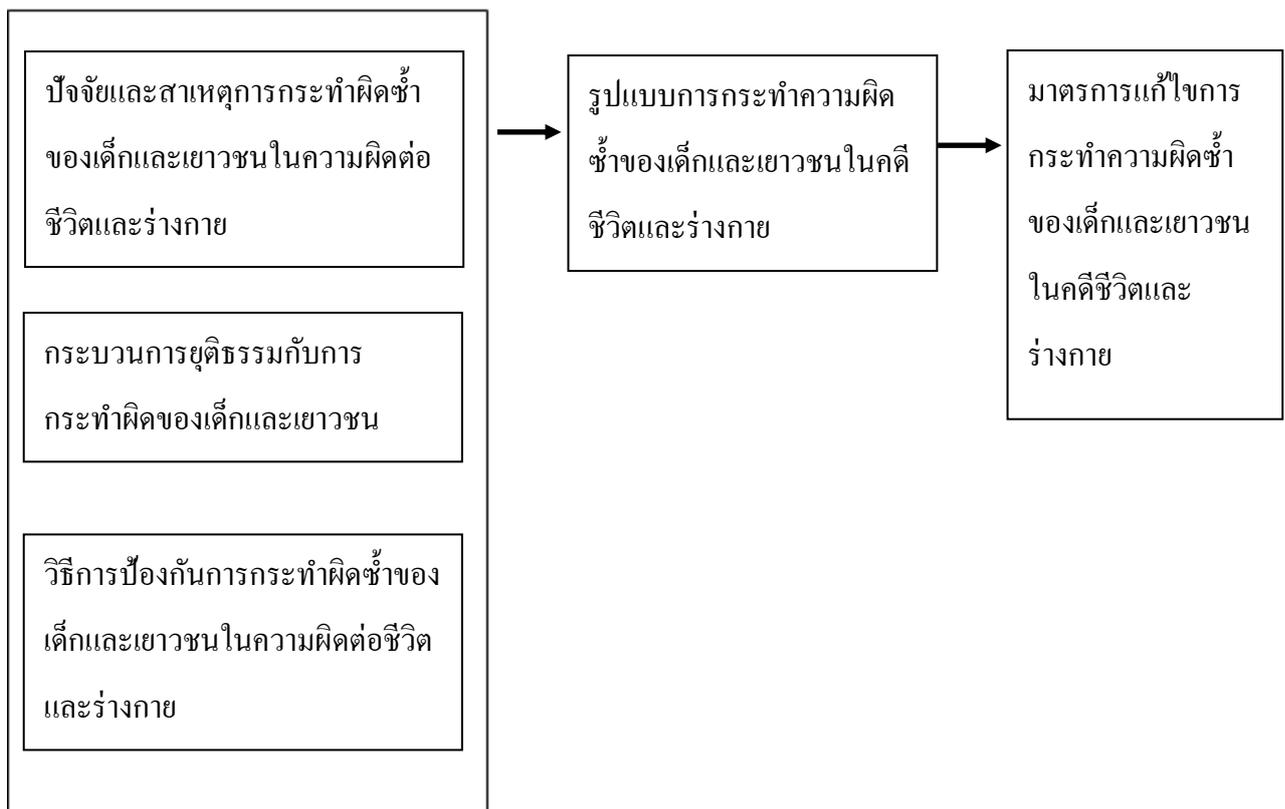
รวมทั้งคดีดังกล่าวก็เป็นคดีที่มีเด็กและเยาวชนกระทำความผิดสูงเป็นอันดับ 1 ใน 3 ของทุกคดีในทุก ๆ ปี ดังนั้น เพื่อให้ปัญหาดังกล่าวนั้นลดลง ควรที่จะมีแนวทางไม่ว่าจะเป็นการได้รับการแก้ไข เพื่อให้การแก้ไข ฟันฟุ บำบัดเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดให้กลับตนเป็นคนดีได้ และกำหนดเป็นมาตรการเพื่อป้องกัน และแก้ไขการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อีกทั้งข้อมูลที่ได้จากการศึกษา จะเป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นอนาคตที่ดีของชาติต่อไป (เกษรารักษ์ จินณะแสน, 2561)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดีชีวิตและร่างกาย
2. เพื่อศึกษาการวางมาตรการในการแก้ไขการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดีชีวิต

และร่างกาย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ทบทวนวรรณกรรม (แนวคิด ทฤษฎี)

ในการศึกษาเกี่ยวกับ การกระทำผิดซ้ำ : ศึกษาเฉพาะการกระทำผิดต่อชีวิตและร่างกายของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน
2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน
3. แนวคิดการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน
4. แนวคิดในการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด
5. กระบวนการยุติธรรมของเด็กและเยาวชนไทย
6. สถาบันทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน
7. การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในความผิดต่อชีวิตและร่างกายและความรับผิดชอบของเด็ก

และเยาวชนตามกฎหมายไทย

8. การใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนของต่างประเทศ
9. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีการวิจัย

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง การกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน: ศึกษาเฉพาะการกระทำผิดต่อชีวิตและร่างกายของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาเชิงปริมาณ (Survey research) จากกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มเด็กผู้กระทำผิด
2. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Study) โดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่ง ต่าง ๆ เช่น หนังสือ เอกสาร บทความ คำบรรยาย ทั่วประเทศ ทบทวนหมาย ตำราทางวิชาการ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการศึกษาให้สมบูรณ์
3. ศึกษาภาคสนาม (Field Study) โดยผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ กลุ่มสหวิชาชีพ จำนวน 30 คน, ผู้พิพากษา จำนวน 5 คน, ตำรวจสืบสวน จำนวน 5 คน, อัยการ จำนวน 5 คน, ที่ปรึกษาทนายความ จำนวน 5 คน, นักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 5 คน, นักจิตวิทยา จำนวน 5 คน ซึ่งจะคัดเลือกจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ

มีประสบการณ์ในการทำงาน และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในการกระทำผิดมาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 30 คน

1.1 สาเหตุการกระทำผิดซ้ำจากตัวเด็กเอง พบว่าเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่กระทำผิด เพราะมีนิสัย คือ รัน โต้เถียง ไม่เชื่อฟัง เกียจคร้านการทำงานและไม่ชอบการศึกษาเล่าเรียน ไม่มีอาชีพ นิสัยและความประพฤติ ส่วนใหญ่ อารมณ์ร้อน โมโหร้าย มักจะจับกลุ่มกับเพื่อนที่เกเร ครอบครัวยุ่ ผู้ปกครองไม่สามารถตักเตือนอบรมสั่งสอนได้เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ที่นำ มาศึกษาวิจัยสามารถ วิเคราะห์การกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ดังนี้

- 1) เด็กและเยาวชนมีปัญหาส่วนตัวไม่ได้แก้ไข และยังแก้ไขไม่ได้
- 2) เด็กและเยาวชนไม่ได้ศึกษาเล่าเรียนต่อ ไม่มีงานทำมีปัญหาครอบครัว แยกครอบครัวไม่อบอุ่น
- 3) เด็กและเยาวชนไม่อยู่ในโอวาทของบิดามารดา ผู้ปกครอง และหลบหนีออกจากบ้าน
- 4) เด็กและเยาวชนไม่สำนึกผิดไม่ต้องการเข้าร่วมกลุ่มครอบครัวและชุมชน
- 5) เด็กและเยาวชนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมบำบัดฟื้นฟู และไม่ได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลือ ไม่สามารถหางานทำได้ เพราะนายจ้างไม่ให้โอกาส

1.2 สาเหตุการกระทำผิดซ้ำจากปัจจัยภายในครอบครัว พบว่า สาเหตุเกิดจากสภาพ ปัญหาในครอบครัวของเด็กและเยาวชน อาทิเช่น บิดามารดาไม่ได้อยู่ร่วมกัน บิดามารดาหรือญาติมีรายได้ต่ำฐานะยากจน บิดามารดาเลิกร้างหรือหย่าร้างกัน ต่างมีคู่ครองใหม่ และไปอยู่กินที่ต่างจังหวัด ไม่เอาใจใส่ดูแลปล่อยให้อยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของบิดามารดาเลี้ยง หรือมารดาบิดาเลี้ยงหรือญาติ เกิดความสัมพันธ์ของครอบครัวไม่ปกติสุข บิดาหรือมารดาหรือญาติ ขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ไม่มีเวลาให้ซึ่งกันและกัน บิดาบางคน ชอบเที่ยว สูบบุหรี่ เล่นการพนันไม่เป็นแบบอย่างที่ดีที่เหมาะสมเป็นที่นับถือตามบทบาทหน้าที่ที่ของครอบครัว ไม่ว่าจะกล่าวตักเตือน ปล่อยให้ประพฤติตนอย่างอิสระตามใจตัวเองบิดาหรือมารดาหรือญาติขาดการ อบรมเลี้ยงดู รูปแบบการเลี้ยงดู ปล่อยปละละเลย ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนการทำหน้าที่ในการ อบรมเลี้ยงดูของครอบครัวอย่างบกพร่องเนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีรายได้ต่ำต้องประกอบอาชีพทั้งสองคนจึงทำ ให้ครอบครัวไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์

1.3 สาเหตุจากปัจจัยภายนอกครอบครัว พบว่าจากสภาพแวดล้อมของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ พบว่า การคบเพื่อนที่ไม่ดีและมีนิสัยเกเร เพื่อนส่วนใหญ่บางคนมีความประพฤติ เสียหาย เช่น เสพกระท่อม กัญชา ยาบ้า และเฮโรอีน กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลที่สนับสนุนให้กระทำความผิด เช่น จับกลุ่มเที่ยวเตร่ยามค่ำ คีนก่องเรือทะเลาะวิวาท กระทำ ผิดทางเพศ เสพสารเสพติด ลักขโมย และแข่งรถจักรยานยนต์ และตั้งกลุ่มกระทำความผิด

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ

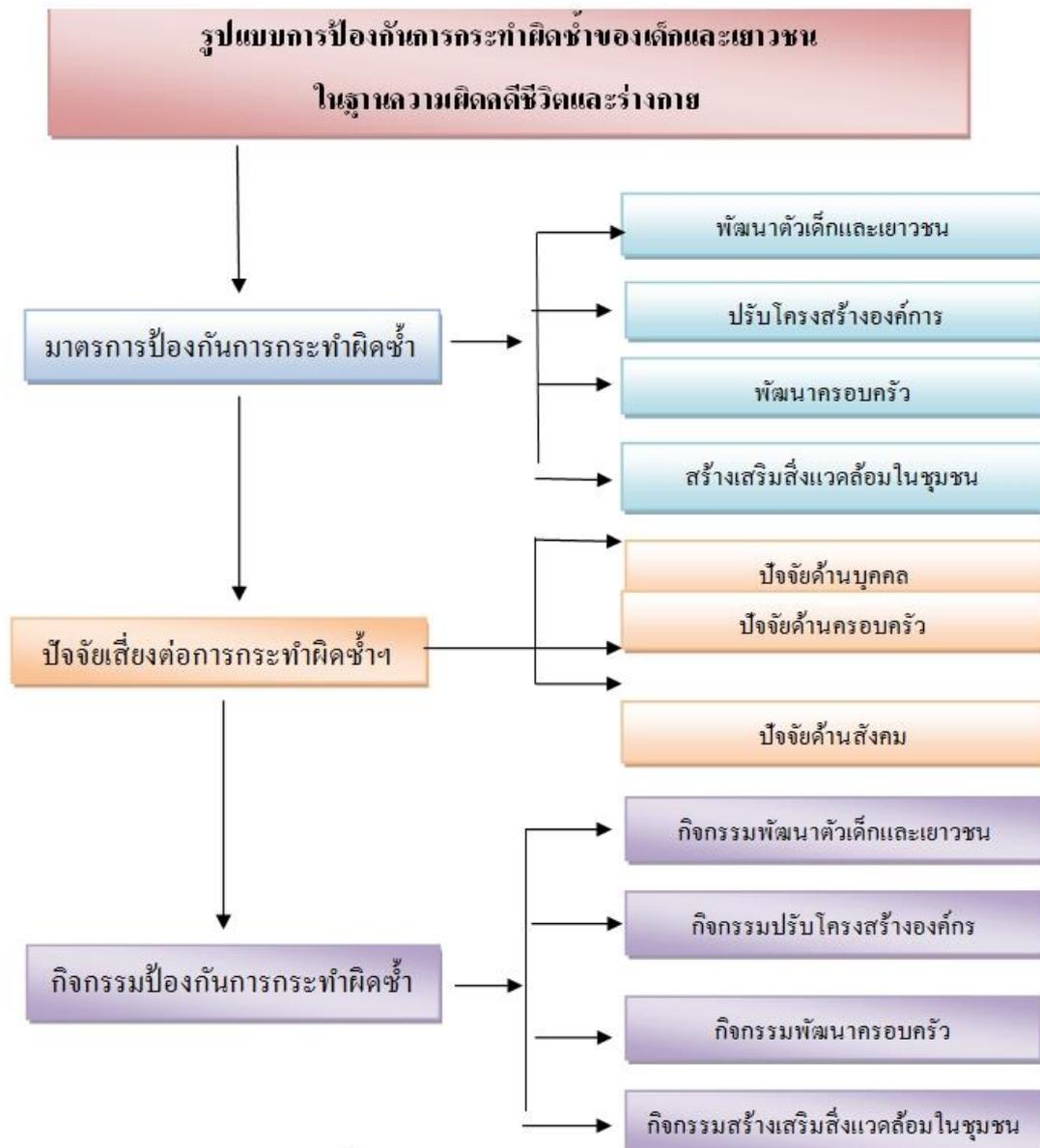
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน จากกลุ่มเด็กที่กระทำความผิด ซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดจันทบุรี จำนวน 11 คน จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 15 คน จังหวัดชลบุรี จำนวน 15 คน จังหวัดตราด จำนวน 11 คน จังหวัดนครนายก จำนวน 11 คน จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 11 คน จังหวัดระยอง จำนวน 15 คน และจังหวัดสระแก้ว 11 คน รวมทั้งหมด จำนวน 100 คน ส่วนใหญ่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 68 คน และอายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 32 คน ส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงกว่า ม.3 แต่ไม่จบ ม.6 หรือ ปวช. จำนวน 48 คน รองลงมาคือ จบ ม.3 จำนวน 24 คน จบ ม.6 หรือ ปวช. จำนวน 16 คน และน้อยที่สุดคือสูงกว่า ป.6 แต่ไม่จบ ม.3 จำนวน 12 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ถูกจับมาแล้ว 2 ครั้ง จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 62.0 รองลงมาคือ ถูกจับ 3 ครั้ง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 และถูกจับ 1 ครั้ง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 และน้อยที่สุดคือ 4 ครั้ง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีเงินเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 48 คน รองลงมาคือ เงินเดือน 15,000 – 20,000 บาท จำนวน 32 คน เงินเดือน 20,001 – 25,000 บาท จำนวน 15 คน และน้อยที่สุดคือ เงินเดือน 25,001 บาทขึ้นไป จำนวน 5 คน ส่วนใหญ่มีสภาพชุมชนที่ทำงานอาศัยอยู่มีแหล่งอบายมุขต่าง เช่น บ่อนการพนัน, โต๊ะสนุกเกอร์, สถานบริการ สภาพชุมชนมีผู้เสพหรือติดยาเสพติด สภาพชุมชนมีลานกีฬาหรือสวนสาธารณะเพื่อให้คนในชุมชนได้ออกกำลังกายหรือพักผ่อนหย่อนใจ และมีการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งกรรมการชุมชนเพื่อดูแลประสานงานในชุมชน

สาเหตุของการกระทำความผิดสาเหตุในการกระทำความผิดทำไปเพราะเพื่อนชักชวน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ทำตามละครโทรทัศน์หรือสื่อต่างๆ , ผู้เสียหายสร้างความโกรธแค้นให้กับท่าน, ผู้เสียหายมีส่วนช่วยในการกระทำความผิด และมีผู้ใช้หรือจ้างวานให้ทำน้อยที่สุด พบว่าความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่า เวลาบิดา/มารดา หรือคนในบ้านของท่านชอบทะเลาะกัน มักมีการทำร้ายร่างกายกันเสมอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดรองลงมาคือ บิดา/มารดา หรือคนในบ้านของท่านชอบทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ, ท่านคิดว่าครอบครัวมีส่วนในการกระทำความผิดของท่าน, บิดา/มารดาหรือผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่ท่านเป็นอย่างดี และเวลาท่านมีปัญหาสามารถปรึกษาบิดา/มารดาหรือผู้ปกครองได้น้อยที่สุด พบว่าการคบเพื่อนของกลุ่มตัวอย่างมีผลต่อการกระทำความผิด อยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่า ท่านมีเพื่อนที่ชอบดื่มสุรา/ติดยาเสพติด/เล่นการพนัน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ท่านรู้สึกสบายใจและเป็นตัวของตัวเองเวลาอยู่กับเพื่อน, ท่านคิดว่าเพื่อนมีส่วนในการกระทำความผิดของท่าน, เวลาท่านมีปัญหา มักปรึกษาเพื่อนมากกว่าคนในครอบครัวของท่าน และเพื่อนของท่านมักชวนท่านทำสิ่งที่ผิดกฎหมายน้อยที่สุด

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

รูปแบบการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในฐานความผิดชีวิตและร่างกาย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์มาสร้างรูปแบบการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในฐานความผิดชีวิตและร่างกายของกลุ่มสมาชิก มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิเคราะห์เนื้อหาและทำการตั้งเคราะห์เนื้อหาเข้าด้วยกันเพื่อให้ได้รูปแบบการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในฐานความผิดชีวิตและร่างกาย

ภาพที่ 2 รูปแบบการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ในฐานความผิดคดีชีวิตและร่างกาย

1. มาตรการป้องกันการกระทำผิดซ้ำในฐานความผิดชีวิตและร่างกาย

1. พัฒนาตัวเด็กและเยาวชนมาตรการในการป้องกัน ดังนี้คือ ด้านกฎหมาย ควรมีการบังคับใช้กฎหมายให้จริงจัง เพิ่มมาตรการลงโทษที่เข้มงวดให้มากขึ้น รวมทั้งกระบวนการในการบำบัดฟื้นฟูแก้ไขให้

ปรกรณ์ มณีปรกรณ์

เข้มงวดและชัดเจน ด้านการมีจิตสำนึก ควรมีการอบรมให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนทั้งด้านการศึกษาวิชาชีพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในการลงโทษที่จะได้รับในการกระทำผิดซ้ำ และหากิจกรรมที่สร้างสรรค์กับเด็กและเยาวชนได้ทำ

2. ปรับโครงสร้างองค์กร มาตรการการป้องกัน ดังนี้คือ กฎหมายที่ใช้บังคับควรปรับให้สอดคล้องกับบทบาทการทำงานของเจ้าหน้าที่ มีการปรับโครงสร้างบุคลากรให้สอดคล้องกับการดำเนินการกับเด็กและเยาวชน

3. พัฒนารอบครัวมาตรการการป้องกัน ดังนี้ คือครอบครัวควรมีส่วนร่วมในการกระทำผิดชอบ การกระทำของเด็กและเยาวชนในการกระทำผิดซ้ำ ทั้งด้านการรับโทษหรือให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดแก้ไขพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง ด้านการอบรมเลี้ยงดู ควรพัฒนาทักษะการเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนให้กับพ่อ แม่ ผู้ปกครอง เพื่อสร้างความรู้สึกว่าเด็กและเยาวชนได้รับความอบอุ่น รวมถึงการเสริมสร้างอาชีพให้กับครอบครัว ร่วมกันวางมาตรการป้องกันและจัดระเบียบให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น ให้สามารถทำงาน มีรายได้ สร้างครอบครัวให้เข้มแข็ง

4. สร้างเสริมสิ่งแวดล้อมในชุมชนมาตรการในการป้องกัน ดังนี้คือ เร่งกำจัดแหล่งมั่วสุ่ม และแหล่งอบายมุขต่าง ๆ ผู้นำชุมชนควรให้ความร่วมมือกันในการดูแลสังคมและชุมชน จัดระเบียบสังคมและชุมชนให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น ป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนอยู่กับสิ่งผิดกฎหมาย ตลอดจนสร้างกิจกรรมสร้างสรรค์ให้กับเด็กและเยาวชนได้ทำ เช่น กีฬา ดนตรี เป็นต้น

2. ปัจจัยเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำในฐานความผิดชีวิตและร่างกาย

2.1 ปัจจัยด้านบุคคลหรือตัวเด็กและเยาวชน สรุปได้ ดังนี้ 1) เด็กและเยาวชนขาดทักษะในการจัดการกับปัญหา 2) เด็กและเยาวชนต้องการเข้ากับกลุ่มเพื่อน และ 3) เด็กและเยาวชนขาดจิตสำนึกที่ดีในสังคม

2.2 ปัจจัยด้านครอบครัวสรุปได้ ดังนี้ 1) ครอบครัวเป็นแบบอย่างและส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนกระทำผิด 2) ครอบครัวเป็นครอบครัวแตกแยก ขาดความอบอุ่น ไม่มีเวลาอบรม สั่งสอนเด็กและเยาวชน และ 3) ผู้ปกครองขาดทักษะในการเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนอย่างเหมาะสม

2.3 ปัจจัยด้านสังคม/ชุมชน สรุปได้ ดังนี้ 1) สภาพแวดล้อมหรือชุมชนที่เด็กและเยาวชนอยู่อาศัยบีบบังคับและเอื้ออำนวยต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน และ 2) สังคมไม่ยอมรับและเปิดโอกาสให้กับเด็กและเยาวชนที่พ้นโทษออกมา และขาดความร่วมมือในการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนอย่างจริงจัง

2.4 กิจกรรมในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในฐานความผิดชีวิตและร่างกาย ดังนี้

2.4.1 กิจกรรมพัฒนาตัวเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย

1) เด็กและเยาวชนต้องได้รับคำแนะนำและการอบรมจากผู้ที่มีความรู้ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

2) ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และทัศนคติ โดยการอบรมสั่งสอน การให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจเข้มแข็ง

3) ดำเนินชีวิต โดยการนำประสบการณ์ที่เคยผิดพลาดมาเป็นบทเรียน

4) ส่งเสริมเด็กและเยาวชนให้มีการเล่นกีฬา

5) นำกิจกรรมที่สร้างสรรค์และพัฒนาในด้านจิตใจ สร้างจิตใต้สำนึกในการทำดี และจัดกิจกรรมให้เด็กและเยาวชนเห็นคุณค่าในตัวเอง ปลุกฝังค่านิยมในทางที่ถูกต้อง

6) สร้างเสริมทักษะในการดำเนินชีวิตในสังคม การคบเพื่อน การปฏิบัติตัวเองในสังคม เมื่ออยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เสี่ยง และสร้างภูมิใจให้เด็กและเยาวชน

7) ให้ความรู้และความเข้าใจในด้านกฎหมาย และบทลงโทษในการกระทำความผิดต่าง ๆ

8) สร้างแรงจูงใจและความเข้มแข็งทางด้านจิตใจเพื่อไม่ให้กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก

9) การสร้างแรงจูงใจและปลุกฝังเรื่องวินัย และความรับผิดชอบให้กับเด็กและเยาวชน

10) ให้ความรู้เรื่องสิทธิหน้าที่พลเมืองให้กับเด็กและเยาวชน

11) สอนให้รู้จักความอดทนและการรอคอย

12) สอนให้เด็กและเยาวชนมีทักษะในการจัดการปัญหาและอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม

13) มีความสามารถในการต่อสู้และเอาชนะต่อปัญหาต่าง ๆ ได้

14) ให้เด็กและเยาวชนได้เห็นความลำบากที่ต้องถูกลงโทษในการคุมขังว่าไม่ได้รับความเป็นอิสระ

15) ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อจะได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

16) มีมาตรการบังคับเด็กอย่างเข้มงวดและให้รางวัลแก่เด็กที่ทำดี

17) ส่งเสริมให้การศึกษา อาชีพ รายได้ เพื่อยกฐานะให้ดีขึ้น

18) ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษที่จะได้รับในการกระทำความผิดซ้ำ

19) ทำให้เด็กและเยาวชนได้เห็นศักยภาพที่แท้จริงออกมาให้เด็กและเยาวชนได้เห็นว่าคุณค่าของตัวเองมีคุณค่า พร้อมทั้งคนรอบข้างยังให้โอกาสด้วย

2.4.2 กิจกรรมปรับโครงสร้างองค์กร ประกอบด้วย

1) ปรับบริบทของกฎหมายที่เกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

2) ปรับโครงสร้างองค์กรให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่และกำหนดภาระงานของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

3) พัฒนาบุคลากรที่ดำเนินการเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ

ปกรณั มณิปกรณั

4) มีหน่วยงานที่ดำเนินการประสานความร่วมมือและสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานอื่น ๆ

และชุมชน

2.4.3 กิจกรรมพัฒนาครอบครัว ประกอบด้วย

1) ผู้ปกครองควรสอดส่องดูแลและให้คำแนะนำสิ่งไหนดี และสิ่งไหนไม่ดีให้กับเด็ก

และเยาวชน

2) ผู้ปกครองต้องคอยดูแลเอาใจใส่ ต้องเป็นกำลังใจ และให้โอกาสแก่เด็กและเยาวชน

3) สร้างและส่งเสริมอาชีพ รายได้ให้ครอบครัว เพื่อยกฐานะให้ดีขึ้น

4) จัดสัมมนาผู้ปกครอง และเยี่ยมผู้ปกครองถึงบ้าน

5) พัฒนาผู้ปกครองให้พร้อมในการให้คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชนเมื่อมีปัญหา คุยกันแบบเปิดเผย ยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน ถ้าผิดก็ควรตักเตือนหรือให้คำปรึกษาที่ถูกต้องให้ผู้ปกครองเอาใจใส่ดูแล และสั่งสอนแนวทางการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง

6) ส่งเสริมทักษะในการควบคุมดูแลเด็กและเยาวชนอย่างถูกต้องเหมาะสมให้กับผู้ปกครอง

7) อบรมเตรียมความพร้อมให้กับผู้ปกครองในการเลี้ยงดูบุตรในช่วงวัยต่าง ๆ เพื่อให้มีความ

8) ผู้ปกครอง/คนในครอบครัวควรทำเป็นตัวอย่างที่ดีและเหมาะสมให้กับเด็กและเยาวชน และคอยให้กำลังใจพร้อมกับดูแลเด็กและเยาวชนอย่างใกล้ชิด

9) หากิจกรรมทำร่วมกันในครอบครัว

10) ฝึกอาชีพให้กับครอบครัวที่ยากจน สนับสนุนเรื่องค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมเรื่องการศึกษา

2.4.4 กิจกรรมสร้างเสริมสิ่งแวดล้อมในชุมชน

1) กำจัดแหล่งมั่งสุ่ม สิ่งผิดกฎหมายและอบายมุขในชุมชนให้หมดสิ้น

2) ควรมีกิจกรรมที่หลากหลายในชุมชน

3) ส่งเสริมเด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน

4) ให้โอกาสเด็กและเยาวชน

5) จัดอบรมระดับผู้นำชุมชน เพื่อได้รู้ปัญหาของเด็กและเยาวชนในชุมชน

6) จัดกิจกรรมเชิงบวกในชุมชนให้กับเด็กและเยาวชน

7) จัดหาแหล่งที่อยู่ใหม่ ถ้าชุมชนมีสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ไม่ควรให้เด็กและเยาวชนกลับเข้าไปอีก

8) ในชุมชนควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ ด้านวิชาชีพ และส่งเสริมด้านอาชีพให้ทั้งผู้ปกครอง เด็กและเยาวชน

9) พัฒนาชุมชนให้เป็นชุมชนที่น่าอยู่

10) ชุมชนมีส่วนร่วมกับครอบครัวในการควบคุมดูแลเด็กและเยาวชน สอดส่องและคอยแนะนำตักเตือนเด็กและเยาวชนในชุมชนด้วย

11) ผู้ที่อาศัยในชุมชนต้องร่วมมือกันในการทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง ปลอดภัยและเป็นแหล่งมั่วสุมอันเป็นการนำไปสู่การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในการทำผิดซ้ำ

12) มีมาตรการในการแก้ไขและจัดการก่อนปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนจะเกิดขึ้น

13) สร้างความเข้มแข็งในชุมชน โดยการสร้างกฎกติกาขึ้นมาในชุมชน

14) ชุมชนควรเปิดโอกาส และจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาในการทำมาหากินให้กับเด็กและเยาวชน

สรุป รูปแบบการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในฐานความผิดชีวิตและร่างกาย ประกอบด้วย มาตรการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในฐานความผิดชีวิตและร่างกาย มาตรการพัฒนาตัวเด็กและเยาวชน พัฒนาคครอบครัว และสร้างสิ่งแวดล้อมในชุมชน ปัจจัยการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสังคม กิจกรรมในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้ คือ กิจกรรมพัฒนาตัวเด็กและเยาวชน กิจกรรมปรับโครงสร้างองค์กร กิจกรรมพัฒนาคครอบครัว และกิจกรรมส่งเสริมสิ่งแวดล้อมในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง การกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน: ศึกษาเฉพาะการกระทำผิดต่อชีวิตและร่างกายของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตภาคตะวันออก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ภาครัฐ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีหน้าที่รับผิดชอบการกระทำผิดเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ควรผลักดันปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนฐานคดีความผิดชีวิตและร่างกายให้เป็นวาระแห่งชาติเพื่อแก้ปัญหาเชิงรุกอย่างเร่งด่วน การสร้างยุทธศาสตร์ว่าด้วยเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม เริ่มตั้งแต่เด็กกระทำผิด ก่อนเข้าระบบ ระหว่างอยู่ในระบบ และภายหลังปลดปล่อย เพื่อการป้องกันการกระทำผิดเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน และลดปัญหาสังคมที่จะเกิดขึ้น

1.2 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรเป็นเจ้าภาพหลักจัดการอบรมการเป็นพ่อแม่ที่ดี การเลี้ยงลูกที่ดี จิตวิทยาในการเลี้ยงลูกในสังคมที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว การเลี้ยงดูลูก

ปรกรณ์ มณีปรกรณ์

อย่างถูกวิธี เปิดเวทีการสร้างพลังครอบครัว พลังสังคมป้องกันปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน

1.3 กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงวัฒนธรรม และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรสร้างความร่วมมือในการป้องกัน ปราบปราม จับกุม ฝ้าระวัง และการควบคุมรายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ คอมพิวเตอร์ การใช้อินเทอร์เน็ต ร้านเกม ให้มีการนำเสนอที่เหมาะสม ปราสจากสื่อลามก อนาจาร ความรุนแรงที่แฝงมาในรูปแบบต่าง ๆ ที่เด็กและเยาวชนนำมาลอกเลียนแบบ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 เด็กหรือ เยาวชนที่กระทำผิด ควรเกรงกลัวต่อบทลงโทษ ยอมรับสิ่งที่ตนเองกระทำผิด ร่วมกับกลุ่มเพื่อนคือการกระทำที่ผิดกฎหมาย สมควรต้องได้รับโทษ

2.2 ครอบครัว

2.2.1 ครอบครัวโดยเฉพาะบิด มารดา ควรให้ความรักความอบอุ่น ควรให้ความเอาใจใส่ เด็กและเยาวชนอย่างสม่ำเสมอ สอนให้รู้จักคิดเป็น มีคุณธรรม จริยธรรมมีเมตตาต่อเพื่อนร่วมโลก

2.2.2 ครอบครัวควรสร้างสัมพันธภาพที่ดีภายในครอบครัว เป็นแบบอย่างที่ดี มีการใส่ใจ ซึ่งกันและกัน มีการทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อป้องกัน เด็กไปสนใจ กับสื่อเทคโนโลยี เป็นแบบอย่างที่ดี สั่งสอนในสิ่งที่ถูกต้อง และให้กำลังใจ และสร้างแรงเสริมให้เป็นคนดีของสังคม ไม่ใช่คำพูดที่ไม่เหมาะสมกับ เด็ก ให้เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจ หรือเกิดอารมณ์แรง

2.2.3 ครอบครัวควรมีการส่งเสริมวิธีการคิดของของบุตรหลานในเรื่องทักษะของชีวิต แทนการใช้วิธีห้ามปราม ออกคำสั่งอย่างเข้มงวด จนเกินไป

2.3 ควรใช้ยุทธศาสตร์เชิงรุก โดยร่วมมือ กับโรงเรียน ชุมชน หน่วยงานในกระบวนการ ยุติธรรม ในการป้องกันแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน เพื่อภาพลักษณ์ที่ดีของจังหวัด

2.4 ศาลเยาวชนและครอบครัว

2.5 ควรพัฒนาบุคลากรของศาลเยาวชนให้มีความพร้อม ให้เข้าใจหลักการปฏิบัติต่อเด็ก และ เยาวชน ในการดูแล การแก้ไข การฟื้นฟู

2.6 การหาวิธีการหรือมาตรการในการจำแนกการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนที่ชัดเจน พร้อมทั้งพัฒนา กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาล โดยนำมาใช้กับเด็กและเยาวชนในทุกคดี

2.7 ส่งเสริม นำพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 “มาตรา 23 ผู้ปกครองต้องให้การ อุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนและพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตน ตามสมควรแก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่นแต่ทั้งนี้ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง และต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนมิให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าจะ เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ” , มาตรา 25 ผู้ปกครองต้องไม่กระทำการ ดังต่อไปนี้

(1) ทอดทิ้งเด็กไว้ในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือสถานพยาบาลหรือไว้กับบุคคลที่รับจ้างเลี้ยงเด็กหรือสถานที่ใด โดยเจตนาที่จะไม่รับเด็กกลับคืน

(2) ละทิ้งเด็กไว้ ณ สถานที่ใด ๆ โดยไม่จัดให้มีการป้องกันดูแลสวัสดิภาพ หรือให้การเลี้ยงดูที่เหมาะสม

(3) จงใจหรือละเลยไม่ทำให้สิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิตหรือสุขภาพอนามัยจน น่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก

(4) ปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่เป็นการขัดขวางการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก

(5) ปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่เป็นการเลี้ยงดูโดยมิชอบ

2.5 กรมพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชน

1) ควรติดตามพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน โดยศึกษาติดตามแนวโน้มพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดที่อยู่ในความดูแลอย่างใกล้ชิด และจัดกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อการบำบัด และแก้ไขฟื้นฟู เด็กและเยาวชน

2) ควรมีการจัดกิจกรรม เพื่อเด็กและเยาวชนได้รับการบำบัดพร้อมกับครอบครัว ฟื้นฟูสภาพจิตใจเด็กและเยาวชน และประสานความเข้าใจที่ดี เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว

3) เมื่อเด็กและเยาวชนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ควรจัดให้เด็กเข้ารับการศึกษาระบบควบคุมบังคับภายในศูนย์ฝึกที่จัดเฉพาะเพื่อการพัฒนาด้านการศึกษา โดยให้เด็กอบรมหรือศึกษาจนกว่าจะจบและได้วุฒิการศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นต่ำที่ภาครัฐกำหนด โดยครูที่เข้ามาให้การศึกษาและอบรมต่างๆ ต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ จากกระทรวงศึกษาธิการ หรือกระทรวงแรงงาน เมื่อเด็กและเยาวชนได้รับการปล่อยตัว จะสามารถศึกษาต่อหรือทำงานได้

4) ควรมีการใช้มาตรการติดตาม การประเมินผล ดูแลเยาวชนหลังได้รับการปล่อยตัว เพื่อคอยช่วยเหลือในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมและครอบครัวได้ เพื่อเป็นที่ปรึกษาแก่เยาวชนทั้งด้านการหางานทำ และการศึกษา ทั้งนี้เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ ของเด็กและเยาวชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้มีข้อเสนอแนะ ในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. จากการศึกษาครั้งนี้ศึกษารูปแบบการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในฐานคดีความผิดชีวิตและร่างกายทำการศึกษาโดยสัมภาษณ์จากบุคลากรในกระทรวงยุติธรรม เพียงมุมมองเดียวการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาวิจัยโดยสัมภาษณ์ความคิดเห็นของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดด้วย

2. จากการศึกษาครั้งนี้ศึกษารูปแบบการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในฐานคดีความผิดชีวิตและร่างกายซึ่งเป็นการศึกษารูปแบบการกระทำผิดในฐานคดีต่อชีวิตและร่างกาย เพียงกรณีเดียว การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาวิจัยในฐานความผิดอื่นบ้าง

ปรกรณ์ มณีปรกรณ์

3. จากการศึกษาคั้งนี้พบว่าสาเหตุของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้นมาจากการคบเพื่อน ที่เกเร ดิถย ชักชวนกระทำผิด ดังนั้นควรทำการศึกษาพฤติกรรม และลักษณะของกลุ่มเพื่อนที่ชักชวนกระทำผิดต่อไป

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับ

1. การบูรณาการการป้องกันการกระทำผิดซ้ำในทุกมิติ

การศึกษาชี้ให้เห็นว่า การป้องกันการกระทำผิดซ้ำในกรณีของเด็กและเยาวชนจำเป็นต้องดำเนินการแบบบูรณาการ โดยครอบคลุมการพัฒนาตัวเด็กและเยาวชน การสร้างเสริมบทบาทครอบครัว และการปรับสภาพแวดล้อมในชุมชน การบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดไม่ควรมุ่งเน้นเพียงมาตรการลงโทษ แต่ต้องผสมผสานการให้ความรู้ ทักษะชีวิต และ โอกาสทางสังคม เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดพฤติกรรมซ้ำอีก

2. บังคับครอบครัวเป็นฐานสำคัญในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

บทบาทของครอบครัวในฐานะหน่วยพื้นฐานของสังคมได้รับการยืนยันว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ ครอบครัวที่ขาดความอบอุ่น ขาดการเลี้ยงดูที่เหมาะสม หรือขาดตัวอย่างที่ดี มักจะเป็นปัจจัยผลักดันให้เด็กและเยาวชนเข้าสู่กระบวนการกระทำผิดซ้ำ การพัฒนาความสัมพันธ์ในครอบครัวจึงต้องเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์หลักในการแก้ไขปัญหา

3. การเสริมสร้างสภาพแวดล้อมชุมชนที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์

ชุมชนเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าชุมชนที่เต็มไปด้วยแหล่งอบายมุขหรือขาดกิจกรรมสร้างสรรค์มักเป็นแหล่งเพาะปัญหาพฤติกรรมซ้ำของเด็กและเยาวชน การสร้างชุมชนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะ และความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางที่ช่วยลดโอกาสในการกระทำผิดซ้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การสร้างกระบวนการยุติธรรมที่มุ่งเน้นการฟื้นฟูมากกว่าการลงโทษ

การวิจัยเน้นความสำคัญของกระบวนการยุติธรรมที่ปรับตัวตามลักษณะเฉพาะของเด็กและเยาวชน โดยเน้นการฟื้นฟูพฤติกรรม การให้โอกาสทางการศึกษา และการฝึกอาชีพมากกว่าการลงโทษแบบผู้ใหญ่ เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถกลับสู่สังคมในฐานะสมาชิกที่สร้างสรรค์ได้อย่างแท้จริง

องค์ความรู้เหล่านี้สามารถนำไปใช้พัฒนาแนวทางและนโยบายในการป้องกันปัญหาการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในระดับประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รายการอ้างอิง

- เกษรารักษ์ จิณะแสน. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างถูกคุมประพฤติใน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภรรณิการ์ มณฑิธร. (2559). ปัจจัยทางครอบครัว มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชาย: ศึกษาเฉพาะเรือนจำพิเศษชลบุรี. สารนิพนธ์หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริวรรณ กมลสุขสถิต. (2563). แนวทางในการปรับคืนและแก้ไขการกระทำผิดซ้ำจากเด็กและเยาวชนใช้ความผิดเกี่ยวกับคดีอาญาทางด้านอาชญากรรม. วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 7(1), 1-19.
- จารุณี แซ่ตั้ง. (2558). การศึกษาปัจจุบันมีผลต่อการไม่กระทำผิดซ้ำจาก:กรณีศึกษาผู้ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้างกรุณา (Unpublished Master's thesis). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ณภัสสร บุญเพ็ง. (2562). พฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนพบว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำมากที่สุดส่วนปัจจัยทางครอบครัวเป็นปัจจัยที่ผลักดันในการกระทำผิดครั้งแรกของเด็กและเยาวชน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารงานยุติธรรม, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.